

דְּרָשׁוֹת קַרְבָּתָךְ

על פי שיעורו של הרב איתן כהן שליט"א • בית הכנסת פרי מגדים, צפת - השיעור נמסר במוצ"ש פרשת האזינו, תשפ"ה

שְׁלוֹשָׁה יָמִים בְּלֵי טַלְפוֹן – זֶה נָס!

בשנת תשפ"ד ראינו נסים שאפלו ביציאת מצרים לא היו כמותם. באמת היו נסים ונפלאות בשנת תשפ"ד, אי אפטר לתאר איזה נסים עברו עלינו השנה הזאת. אבל אני אומר לכם, הנס של תשפ"ה יותר גדול מכל הנסים שראינו. שלושה ימים אנשים בלי טלפון, אתם מאמינים? אני לא מאמין. שלושה ימים אנשים בלי טלפון, זה לא יאמן.

אתה אומר לבן אדם: "כפה את הטלפון רק לערבית, רבע שעה", הוא לא יכול. זה גדול עליו. הוא לא יכול לכבות את הטלפון לערבית רבע שעה. לא קורה כלום, אבל הוא לא יכול. שלושה ימים – נס גדול היה פה. אני אומר לכם, נס גדול. אני לא מאמין שיש כזה נס. יותר מהנס של תשפ"ה אין. זה משהו שלא נתן לתאור.

בשבילנו, בן אדם שמשאיר טלפון על רגט מפריע רק לעצמו, לא מפריע לאחרים. אבל תפלתו אינה מתקבלת. למה לא? כי אם לא אכפת לך שיפריעו לך באמצע השיחה עם אלקים, "לא, לא אכפת לי, אני זמין גם למישהו אחר" – איזו תפלה זאת בכלל?

חז"ל אומרים שלא יאחו אדם ספר תורה ויתפלל. אז ספר תורה שהוא קדוש, אל תאחו. למה? אתה צריך להיות מרוץ. להשאיר טלפון על רגט! ואם אתה משאיר חס ושלום טלפון שמצלצל בשעת התפלה – זה חלול השם גדול. שמעתי בשם הרב בן ציון מוצפי שהוא אמר שפדאי לאדם להתפלל כל החיים שלו ביחיד, כל החיים שלו. כפז, ראש השנה, בתפלה – כל החיים שלו ביחיד, ולא יעשה כזה חלול השם שהטלפון מצלצל בשעת התפלה.

זה חלול השם כזה גדול. אלא מה, אנחנו כל כך התרגלנו לזה, אנחנו לא יודעים להעריך את חמרת הדבר. אז אם ברוך השם זכינו שלושה ימים בלי טלפון, אפטר שכל אחד יקבל על עצמו בשעת התפלה – לשים על שקט. לא תכבה, תשים על שקט. תכבד את התפלה. זה דבר מאוד חשוב. כל כך תופס אותנו, כל כך אנחנו שקועים במכשירים האלו. קצת להשתחרר, טפה. בשעת התפלה לפחות. בשעת התפלה שבו אדם יהיה לו זמן שהוא באמת יהיה מנתק, מדבר עם אלקים עכשיו.

כל יום בעשרת ימי תשובה הוא גבוה מאוד

התחלנו את השבועה ימים של עשרת ימי תשובה. בתוך עשרת ימי תשובה יש לנו שני ימים של ראש השנה, אחד כפז, ובאמצע יש לנו שבועה ימים. היום זה היה השבת. כף החיים מביא בעשרת ימי תשובה זה כל כך גבוה, שבו אדם יכול לתקן את כל החיים שלו*.

זאת אומרת, היום מתחילים – יום ראשון, תפלת הערבית של היום, זה תפלת הערבית של יום ראשון. בן אדם יכול לתקן תפלת ערבית של כל החיים שלו. לא רק של השנה האחרונה, של כל החיים שלו. בן אדם יכול כל יום בעשרת ימי תשובה לשפץ את כל החיים שלו, מה שהוא עשה במשך כל החיים. דורש מאמץ? שנה המאמץ. אחר כך אתה מגיע ליום כפז טהור, נקי. שנה כל מאמץ של בן אדם.

לכן כל אחד באמת בעשרת ימי התשובה האלו יתן לעצמו הרבה כח. צריך להשקיע הרבה בלמוד, שהתפלה תהיה כמו שצריך. שהזמן יהיה מנוצל. מה שתתפס, מה שיש – תתפס. אתה לא יכול עכשיו ללמד? אז תקרא מוסר. תלמד הלכות בקצור, תקרא תהלים, תעשה משהו. שהזמן לא יחלף סתם. עכשיו זה זמן שהזמן יהיה מנוצל.

כל יום שעובר עליה, אנחנו כל הזמן חוזרים על זה, תרגיש שבעזרת השם, שברוך השם היום עבר עלי יום טוב. איזה יום עבר עלי, ברוך השם, טוב, מנוצל, שמה. ככה בן אדם צריך באמת להרגיש בימים האלו של עשרת ימי תשובה, שבועה הזו שיש לנו עכשיו.

עומד בדבורו – "מלה שלי זו מלה!"

ספר ראש ושיבה: "הלכתי להתירים איזה גביר גדול. הוא נתן לי צ'ק 200 אלף דולר, והוא אומר לי 'בוא תשב אתי'. ישבתי איתו, אני רואה שהוא נאנח. 'מה אתה נאנח?'"

"אני אגיד לך, כבוד הרב. אני ברוך השם זכיתי שכל היילים שלי, כלם ברוך השם עובדי השם. אבל הבן האחרון שלי פרק על כל מקום שהוא הולך הוא מבזה אותי, גורם לי בזיונות. ממש אני מתבזבז ממנו מאוד. עד שכבר, כלו כל הקצין, ויום אחד סלקתי אותו מהבית."

"עכשיו מה? אני שמעתי שהבן הזה חזר בתשובה. מתמיד גדול, צדיק גדול. הוא לומד באיזה כולל. אחד האברכים אמר לי – הוא המתמיד של הכולל. גאון, כתב כמה ספרים. הוא לא רוצה לבקר את אבא שלו. אני מתחנן לפניו 'תבוא לבקר', הוא לא רוצה. על זה אני נאנח. עד שכבר הבן שלי חזר בתשובה, אני רוצה לראות אותו. לא, הוא לא רוצה לבוא."

אמר לו הראש ושיבה: "תן לי את הכתבת, אני הולך אליו."
"עזוב, אני כבר שלחתי מיליון ואחד שליחים. לא עוזר."
"אמרתי לו תן לי את הכתבת. אני כבר אסתדר, אל תדאג."

בקצור, הבן אדם נתן לו את הכתבת. אומר: "נסעתי לפי הכתבת. הגעתי לבן אדם, דופק בדלת. 'שלום, זה אתה פלוני?' אומר לי 'כן, זה אני'. אפטר להכנס? אומר לי 'כן, אפטר להכנס'. אני נכנס. אני רואה שלחן עמוס ספרים, שקוע בלמוד, כותב. 'מה אתה לומד?' אומר 'אני לומד הלכות שבת'. הלכות שבת? מה הסוגיה? אומר את הסוגיה. התחלתי לדבר אתו בלמוד. גאון, באמת גאון."

"יש לי שאלה", ככה אמרתי לו אחרי שסימנתי, "יש לי שאלה, למה אתה לא מגיע לאבא שלך?"
"כבוד הרב, עד פה. אל תדבר אתי יותר על הנושא הזה. אני מבקש, אל תדבר אתי על הנושא הזה", "אני באתי לפה כדי לדבר אתך על הנושא הזה."
"על הנושא הזה אל תדבר אתי." – "טוב, תשמע", אומר הראש ושיבה. "תשמע מה שאני

אומר לך. כובע וחליפה שים עליה, עכשיו אתה בא אתי לאבא שלך."
"אני לא מגיעי!" – "אני לא שואל אותך. אתה תשים כובע וחליפה ואתה בא אתי עכשיו לאבא שלך."

"אתה יודע מה? אני אגיד לך משהו. כשאבא שלי גרש אותי מהבית, הוא אמר לי 'אתה לא תכנס לפה הביתה עד שלא תביא 10 אלף דולר על הבזיונות שעשית לי'. עכשיו מה? אין לי 10 אלף דולר. אני חוסך את הכסף. יש לי בינתיים 3,000 דולר. חסר לי עוד שבעת אלפים." "תגיד לי, אתה נורמלי? אבא שלך בוכה, רוצה לראות אותך. אתה מדבר אתי על 10,000 דולר?"

הוציאת את הצ'ק, אומר לו: "אבא שלך עכשיו נתן לי צ'ק 200 אלף דולר. אתה מדבר אתי על 10 אלף דולר?"

"אתה לא מכיר את אבא שלי. אני ממש מצטער, אבא שלי – מלה זו מלה."

"תגיד, אתה נורמלי? אבא שלך בוכה, רוצה לראות אותך."

"אני אומר לך, אבא שלי יגיד לי 'איפה הכסף?'"

"אתה יודע מה? אני משלם."

אמר לו הבן: "כבוד הרב, זה לא דבורים. אם אתה משלם, תחתם פה על גיר. זה לא 'אני משלם'. תחביב שאתה משלם 10 אלף דולר."

כתב לו גיר, חתם לו על הגיר שהוא משלם 10 אלף דולר.

הוא שם כובע וחליפה, נוסעים עם המוניתי. הוא מתקשר לאבא: "הבן בדרך." אומר לו האבא: "אם אתה יכול רק לעכב את הבן... לא ידעתי שזה בכזאת מהירות. אם אתה יכול רק לעכב אותו, אנחנו פשוט רוצים להזמין את כל המשפחה. מזמן לא ראינו אותו, את כל האחים שלו, האחיות שלו. רוצה להזמין איזה קיטרינג יפה, ככה שיהיה משהו, שיהיה נחמד. אתה יכול לעכב אותו? אני אתקשר אליך מתי שתבואו."

באמת, אני עכבתי אותו בדרך. ישבנו באיזה מקום, דברנו בלמוד. באמת היה מיוחד. הגיעה השעה, נסענו.

מה אני אגיד לך איך שאבא ראה אותו – חבק אותו, בכה, התרגש לראות אותו. אמא בוכה, היה מקדם באמת מרגש מאוד. ישבנו, אכלנו, דברנו. היה ממש נפלא. עברו כמה שעות, ברכת הקזון. כשסימנו ברכת המזון, האבא אומר לבן שלו: "בוא, תכנס אתי לחדר."

הבן אומר לראש ושיבה: "תכנס גם אתה."

בכנסתי. נכנסנו שלששנו. האבא אומר לבן שלו: "איפה ה-10 אלף דולר?"

הבן מסתכל על ראש ושיבה. ראש ושיבה מסתכל על העשיר הזה. מישוה פה לא נורמלי, מישוה לא בסדר פה.

"תגיד לי", הוא אומר לאבא, "אני לא מבין. אתה בכית, אתה רצינית בכל מאוּד לראות אותו. מה, אתה עכשיו רוצה ממנו את הכסף. וכי חסר לך כסף?"

אומר לו: "אדוני, מלה שלי זו מלה. אני אמרתי לו שלפה לא יכנס בלי 10 אלף דולר. לפה לא יכנס. רק ההבדל שבפעם הראשונה כשהוא יצא מהבית בתור חלוני, אני התכונתי שישים פה את כל ה-10 אלף דולר על השלחן. עכשיו שהוא חוזר בתשובה והוא ברוך השם לומד טוב, לא אכפת לי גם שביא לי דולר אחד ליום. העקר שבסוף הוא ישלם 10 אלף דולר."

הראש ושיבה אמר: "טוב, זה כבר עלי. אני כבר נתמתי לו. אני אשלם לך כל יום דולר אחד עד שישלם את החוב."

בספר הראש ושיבה: "יצאתי בחוץ, הסתים כל הטקס. יצאתי, נוסע הביתה. פתאום אני נזכר בדברי חז"ל – 'כל האומר הקדוש ברוך הוא ויתרו... חז"ל מקללים אותו. מה ויתרו? אלקים – מלה שלו זו מלה. אם הוא אמר, ככה זה יהיה. אלא מה? שאתה יכול למרע את החוב דולר ועוד דולר נכון, אבל את החוב הזה אתה יכול למרע אותו דולר ועוד דולר."

כל דולר ששבו אדם מקבל, אתה פורע את החוב. כל קבלה שבו אדם מקבל, אתה אומר: "תשמע, אבא זה רק דולר אחד". כן, אבל הדולר הזה הוא מאוד חשוב. בלי זה הבן לא יכול להכנס. כל צעד ששבו אדם עושה, בזה בורא עולם 'מותר' לו כפיכח. בזה בורא עולם מוחל לו.

לכן כל אחד ואחד מאתנו, אם זכה לקבל בראש השנה איזו קבלה – אשירי ואשירי חלקו. אם לא זכה לקבל, אז יש לו זמן לחשב על איזו קבלה הוא הולך. לא בדיעבד. ואתה רוצה שאלקים כבר מדבר אתנו. אלקים כבר לא רוצה את הבדיעבד הזה. כבר לא רוצה, אלקים כבר לא רוצה את הדברים האלה יותר. הוא מחפש היום עבודה של יחידים. הוא כבר לא מחפש את העבודות הגדולות האלו שאנשים היו עושים הרבה עצרות גדולות. נגמרו, אין עצרות. בשלו את הכל, את כל העצרות. נוסעים למירוץ? אין כבר יותר מירוץ. נוסעים לפה? אין יותר. הכל מתבטל. אלקים רוצה את העבודה של כל אחד ואחד מאתנו. לא רוצה משהו גדול. אני רוצה כל יחיד ויחיד שתחיל לעבד את העבודה שלו.

מה אמר אליהו הנביא לרבי יוסף מערבי

בספר "ערבי נחל" ** הוא מביא על איזה צדיק אחד, מתלמידי הא"ר ז"ל (בספר אחר מובא שאותו תלמיד קראו לו הרב יוסף מערבי). שנה אחת הגיע אליו אליהו הנביא בראש השנה, והוא אומר לו: "המצב למעלה מאוד מאוד קשה. לא רק מאוד קשה – אפלו מיכאל, שהוא אמור להמליץ טוב על ישראל, מתבייש להגיע לשמה. מתבייש להגיע. אין מה לדבר, והמקטרגים מאוד מאוד ידם על העליונה."

"שאלתי אותו: 'אבל הרבה תורה למדו השנה הזאת. למדו הרבה תורה. איפה התורה שלנו?' הוא אמר: 'כיון שהתורה הזאת לא נלמדה כל כך לשמה, אלקים לא רוצה אותה.' שאלתי

** חבדו רבי דוד שלמה אייבשיץ. מחבר ספר לבושי שרד על השלחן ערוך. מניחתו כבוד בבית הקלמין העתיק בצפת (במערות קבוצה של כמה צדיקים). המעשה הנ"ל מובא במאמר לראש השנה.

* כף החיים סימן תקסב אות יד: כתב מרח"ו ז"ל שאמר לו הרב משה גאלאנטי מהא"ר ז"ל, שאם האדם יתענה בשבועה ימים שבו ראש השנה ליום הפזורים, ויעשה בהם תשובה נגמרה, כל יום מקום מכפר על כל העוונות שחטא כל ימיו ביום שפיוצא בו.

דרשתי קרבתי

אותו: 'ואיפה אברהם אבינו?' אומר: 'אברהם אבינו מתבייש לבוא לסגור על פאלה ילדים.' לכן באתי אליה, תעשה משהו."

זה היה ראש השנה. אמרתי: "מה אני יכול לעשות?" אספתי את כל הצבור של בית הכנסת ודברתי אתם דברי מוסר. ואמרתי להם את הספור ובקשתי מהם להתחזק, להתחזק מאוד מאוד כי המצב בשמים לא טוב. בואו נעשה תשובה, נקבל על עצמנו להתחזק מאוד. ובסוף הוא אומר: "הגיע אליהו הנביא, הוא אמר – בזכות התשובה שעשיתם, אברהם אבינו קבל אמוץ ונכנס לפני ולפנים לפני הקדוש ברובו הוא נדחה הגזירה עד יום פפור." ככה הוא אמר לו. וזו היא קבל על עצמו שבכל עשרת ימי תשובה להסתובב ממוקם למוקם כדי לעזור את הצבור לתשובה. אבל הוא אמר: "תראה, בית כנסת אחד שמתחזקים, מוקם אחד שמתחזקים – כבר דוחה את הגזירה."

כל אחד ואחד מאתנו ידע שבאמת שכל תשובה שאחד עושה, כל אחד מאתנו שמתחזק – אי אפשר לדעת כמה גזרות מתבטלות. אנהני לא רואים את זה, אבל כמה גזרות מתבטלות.

יום פפור הוא יום גבוה מאוד

ספרנו בזמנו את מה שספר הרב שלמה לוינשטיין שליט"א. הוא ספר על איזה אחד שנפצע בעזה. ואנחנו התפללנו עליו. אחרי אולי איזה שבוע, כשאתו חיל התעורר, הוא ספר ככה: "הייתי בתוך בור עמק, עמק, עמק, שחר. והיו עלי המון המון גופות. אני רוצה לצאת, לא יכול לצאת. כל תפלה שהתפללו עלי הרימו אותי מעל בן אדם. כל תפלה שהתפללו הרימו אותי. האחרון היה שהתפלל פה ובכה – הוא הוציא אותי מחוץ לבור. וזו התעוררתי." ככה הוא ספר.

בן אדם לא יודע מה הוא עושה בתפלה שלו. הוא לא יודע מה הוא עושה. תתפלל, זה עובד. תפלה זה דבר שעובד. לכן תתפלל מעמק הלב באמת. עכשיו זה גם זמן של עשרת ימי תשובה, זמן של אלקים קרוב אליהם.

נכון שזה בכלל לא נעים. שבו אדם הולך ברחוב אתה אומר "שלום", והוא ממשיך ללכת. מסתמא כל אחד קרה לו את הדבר הזה איזה פעם. זה לא נעים בכלל. כל שכן אם גם מזמן לא ראיתי אותו, ואתה ככה בשמחה אומר לו "שלום", והוא מתעלם והולך. וואי, זה לא נעים. זה באמת לא נעים.

תאר לך שאתה מושיט יד לבן אדם, והוא בכלל לא סופר אותך. אתה יודע איזו הגשה רעה זו. עכשיו אלקים מושיט יד לך. כי ימנך פשוטה לקבל שבים, על עשרת ימי תשובה נאמר "דרשו ה' בהמצאו קראהו בהיותו קרוב". הוא מושיט לך יד. כמה צריך לשים לב שבזאת עולם לא יתבייש. לא ליצר מצב לא נעים שאתה "מתעלם" ממנו. ולכן כל אחד ואחד מאתנו באמת יראה להתחזק, באמת להתחזק.

אחר כך מגיע לנו יום פפור. זה יום גדול מאוד. ספרנו כבר כמה פעמים, על אותה אשה שפרשה מהדת, עזבה את הכל, התקלקלה, עזבה את הארץ, נסעה לחוץ לארץ, התנצרה, חיה עם נוצרי 60 שנה. ובסוף מתה כנוצריה.

סוף סוף... יהודיה. רצו לקבר אותה בקבר ישראל, אבל החברה קדישא לא הסכימו. החברה קדישא אמרו: "איזה אשה תרצה להקבר ליד האשה הזאת?" אבל המשפחה מאוד לחצה שהם רוצים שהיא תקבר כמו שצריכה. "סוף סוף זו אחותנו". הם לקחו בורר את הרב אלישיב. שהרב אלישיב יכריע בענין הזה היכן לקבר אותה.

הרב אלישיב שאל: "מה היא עשתה ביום פפור האחרון של החיים שלה?" אז ספרו שהיא באה לבית כנסת, עלתה לעזרת נשים. היא הייתה בעזרת נשים איזה חצי שעה, ולאחר מכן היא נסעה הביתה לאלל. הרב אלישיב אמר: "אפשר כבר לקבר אותה בקבר ישראל. אם היא הייתה חצי שעה בכפור בבית כנסת, אפשר כבר לקבר אותה בקבר ישראל."

חצי שעה בכפור לאשה 60 שנה נוצריה – אפשר לקבר אותה בקבר ישראל. איזה יום של רחמים. זה יום של רחמים. לכן כל העבודה עכשיו זה להתחיל לעבד כדי להגיע לכפור. וכל הכפור עצמו, כדי להגיע לניעילה.

קרשים לסכה הכריעו את הפך

אחר כך יש לנו את חג סוכות, ויש ספור נפלא עם המהרי"ל דיסקין (הרב מברסק – משה יהושע יהודה לבי דיסקין). בספר "ירושלים של מעלה" הוא כותב שההורים היו שולחים את הילדים ללכת לראות את המהרי"ל דיסקין בערב שבת. כשהיו אומרים במעין שבע "לפניו נעבד ביראה ופחד". היה יוצא לו שני ורדים מהמצח מהיראת שמים שהיה לו. ואמר שמי שהיה רואה את הורדים שלו שצאאו, היה מקבל יראת שמים גדולה מאוד. וכל האמהות היו שולחות את ילדיהן כדי שילכו לראות את המהרי"ל דיסקין כשהוא אומר "לפניו נעבד ביראה ופחד". הוא ספר שבשכונה שלו היה איזה יהודי אחד, יהודי פשוט מאוד, שחלה מאוד, עד ששכב על ערש דווי. הגיעו חברה קדישא וכבר הדליקו נרות. זהו, נפטר. פתאום הבן אדם קם, התעורר. פלאי פלאות, פשוט קם וחזר לחיים.

המהרי"ל דיסקין אמר: "זה לא דבר של מה בכך." הלך אליו. "תגיד לי, מה היה?" הוא ספר לו מה היה: "כבוד הרב, הגעתי למעלה בשמים. המצב היה קשה מאוד. הכף הייתה למטה. בצד של העוונות, מה אני אגיד לך? גרמות, גרמות. משאיות הביאו. בצד של הזכיות הביאו שקית אכל. בצד של הזכיות – זה מה שהיה. זה כל מה שהיה."

"פתאום הביאו קרשים. שמו אותם על הכף של הזכיות. כבוד הרב, הכף של הזכיות נפלה על הרצפה מהכבד, והעוונות קפצו. וחתמו עלי שאני לחיים. והתעוררתי. באמת התעוררתי לחיים."

המהרי"ל דיסקין הבין ענין שצריך להבין אותו, מה הספור בדיוק של העצים האלה. אז הוא בקש ממנו: "תגיד לי, ספר לי קצת על החיים שלך."

אומר לו: "הרב, אני קם בבקר. איך שאני קם בבקר אני רץ לעבודה." שואל הרב: "מה עם תפלינו?" היהודי מתנצל: "הרב, אין לי זמן לתפלינו. אני על הבקר רץ לעבודה." המהרי"ל דיסקין הבין שמו הסתם גם אין מה לדבר על תפלה, וממילא זה מובן למה שמו רק שקית של אכל בצד של הזכיות. פשוט אין כלום.

טוב היהודי הזה ממשיך לספר: "אני בשבת תשובה ראיתי מלא אנשים הולכים. אמרתי: 'איפה אתם הולכים?' אמרו: 'אתה לא יודע? יש דרשה של הרב.' באתי, פעם ראשונה בחיים שלי שנכנסתי לבית כנסת. אני רואה את הרב עומד ודורש וכל האנשים מרתקים כאשר הרב מדבר על מצות סכה. ואני לא הבנתי במה מדבר."

"באתי לאיזה בן אדם בחוץ. תגיד לי, מה זאת מצות סכה? אמר: אתה לוקח קרשים. אתה שם ארבע קרשים, אתה לוקח ענפים, אתה שם סכה למעלה, אתה יושב בסכה. אומר: 'מתאים לי. השנה מתאים לעשות סכה.'"

"תגיד לי אבל, איזה גבה הסכה? מה, איזה גבה? אתה יודע, קצת מעליה, משהו קזה. באפן שאתה יכול להננס ככה בנחת." אומר, "הלכתי ככה לאיזה נגריה של עצים. קניתי כמה קרשים ארזים לבנות את הסכה. טוב, עכשיו התחלתי להסתבך איזה ארץ לחתך את הקרשים. ההוא אמר לי 'קצת מעליך', איך אני אמדך את זה, מה מאיפה אני יודע?"

"אז עלה לי רעיון, אני אעשה את זה בערך לפי הגבה שלי. אני אשכב על הקרש, וגם עפרון, אני אספון ככה מלמעלה מעל הראש ועוד קצת. אני יודע, זה הגבה שלי פחות או יותר, וזה יהיה הגבה של הקרשים."

"ובאמת ככה עשיתי, שכבתי על הקרש, ואני מסמו, עוד קרש ואני מסמו. ככה כמה קרשים עברו בשלום אבל, אתה יודע כנראה הייתי מראה מוזר וחרף. ראו אותי איזה בחורים שאני שוכב על הקרש, ומתחיל לסמו. רצו אלי, תפסו את הקרש שאני שוכב על מארבע פנות. 'יושב בסתר עליון, בצל שדי יתלונן'. לקחו אותי ככה והתחילו להסתובב, וכלם מסביב צוחקים."

"ואני אומר לעצמי: 'וואו, איזה בזיון'. באמת הייתה לי בושה גדולה, אני שוכב על הקרש חסר אונים, והם מסתובבים אתי, וכלם צוחקים, בושה גדולה מאוד הייתה לי. אבל כבוד הרב, אני באותו רגע אמרתי לעצמי: 'שוה לי כל הבזיונות, העקר שבסוף תהיה לי מצות סכה. כל כך נכבדתי לענין של מצות סכה שלמרות כל הבושה הרגשתי שזה שוה. שוה לי הבזיונות ובלבד שתהיה לי סכה.'"

זו הבין המהרי"ל דיסקין בדיוק את הספור של העצים. מה שהכריע את הכף עבור היהודי הזה, אלו הם העצים שהוא התבזה עליהם בשביל מצות סכה. בן אדם שאין לו כלום, אין לו מצוות אין לו זכיות, את העצים האלה שמו על הכף של הזכיות. בן אדם שמוכן להתבזות בשביל מצוות, וואי, איזה מדרגה זו.

בן אדם צריך לדעת – מצוות שאתה מוכן להשקיע בהן, שאתה מוכן להתבזות עליהן, שקשה לך אתן, שלא מסתדר לך – אלו המצוות ה"כבדות" שמכריעות את הכף. אלו המצוות שחוממות אותך לחיים טובים ושלום.

מצוה דאורייתא לשמח בחג סכות

עוד דבר חשוב מאוד לקראת חג הסוכות מצות ושמחת בחגך, יש לנו פאן מצוה דאורייתא של 'שמחה' במוצאי, ולא רק שחביבים לקים אותה, הרי זאת גם זכות עצומה שאין לה שעור. איך מקיימים את המצוה הזאת?

הבגדים מבינים בענין של לא ללכת או לשתות יין. ובאמת מצות השמחה אצלם זה יין. לכן תקנה יין. זו המצוה דאורייתא שיש לה. יש לה הזדמנות עכשיו בסוכות, מצוה יקרה מאוד, שתחזר שוב רק בחג הפסח. עכשיו יש לה מצוה דאורייתא לשתות יין. וכדאי גם להדר במצוה הזאת, לא לקנות את היין הפשוט הזה של 20 שקל, שהרבה פעמים הוא בכלל ספק יין, תקנה משהו איכותי, משהו שיש בו שמחה לכבוד החג, לקים בהדור ושמחת בחגך."

תראו כמה מהדרים באתרוג שרק פעם אחת הוא דאורייתא ביום הראשון. בשאר הימים אחר כך הוא דרבנן. אבל יין, תראה כמה פשוט, אם בחג סכות תשתה יין כל יום – הרי זה דאורייתא גמור. אז תקנה יין כמו שצריך.

גם צריך לדאוג למצות ושמחת בחגך של האשה ושל הילדים, ולכן לאשה צריך לקנות או תכליט או בגד יפה. זה מה שאשה מבינה. זאת השמחה שלה "אין אשה אלא ליפי, בנים, תכליטיים". זהו, זה מה שיש. אתה קונה לה משהו שמשמח אותה, זה דאורייתא גמור, וגם שפע של שלום בית.

בשביל לשמח את הילדים, צריך ממתקים טובים. תפסיק לקנות להם את העניבות האלו. אתה קונה לו גניבה עם פפיון, ילד לא מבין כלום. ילד שמח בדברים פשוטים וטעימים, תביא לו שוקולד, תביא חמציצים. זה מה שעובד. בן אדם יראה שאם הוא קונה לילד חליפה או עניבה, זה לא בשביל הילד. את החליפה אתה קונה בשבילך, לא בשבילו. אתה צריך לדאוג שגם לילדים יהיה ושמחת בחגך, וזה צריך להיות במה שמשמח אותם – תקנה בשבילו ממתקים. זה מה שהוא מבין.

וגם פה ראוי להדר במצוה דאורייתא, אז אל תקנה 'במבה'. תקנה משהו מענין. משהו שיהיה כיון להשאר בסכה. כי כשמגיע חג סכות באמת ביום הראשון – כלם מתלהבים, נשארים בסכה. ביום השני – ככה גם בסדר. אבל אחר כך כבר מתעייפים, אז תקנה ממתקים טובים, שיהיה לילדים שמח להיות בסכה כל ימי החג. זה דאורייתא, לא דרבנן. זו המצוה שלנו עכשיו. מי יודע אם לא הזכיות האלו הן שעומדות לבן אדם ביום הדין.

כל אחד ואחד מאתנו יראה באמת עכשיו בשבוע הזה לתת לעצמו חזוק על גבי חזוק. באמת, חזוק על גבי חזוק. להתחזק מאוד מאוד.

בפרט בכל ההלכות שבין אדם לחברו. נמצאים בעשרת ימי תשובה. כל בן אדם יתחזק מאוד מאוד ב'בין אדם לחברו'. באמת לאהב כל אחד, לכבד כל אחד. חס ושלום אם יש איזה פעם – תמחל, תמחל, תמחל. אם אתה מוחל, גם לך מוחלים. אבל אם בן אדם לא מוחל, המצב שלו מאוד חמור.

זקנה ואתנו השם יחד עם כל בית ישראל להחתם לחיים טובים ולשלום בספרן של צדיקים וחסידים. שנזכר כלנו יחד עם כל בית ישראל לעלות לרגל בעזרת השם. מתוך שמחה, מתוך הנאה. שנזכר כלנו לתשובה אמיתית. נזכה למשיח ברחמים. שנזכר לסיגתא דשמיה שתלוה ואתנו כל החיים. שנזכר לכל הברכות. בעזרת השם. אמן ואמן.